

Vipuvoimaa EU:lta

RAKENNERAHASTOJEN UUTISKIRJE | 3/11 | 17.3.2011

Sukupuolten tasa-arvon huomioiminen hankevalinnassa ja hankkeiden ohjaamisessa

Ihan sama mulle – vai onko?

Sukupuolten tasa-arvo, sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen (VAVI), sukupuolivaikutusten arviointi (SUVA), tasa-arvonäkökulma rakennerahasto-ohjelmissa ja hankkeissa, Valtava-kehittämishohjelma... Mitä tämä kaikki oikein tarkoittaa? Ja mitä se minuun liittyy? Jos toimit aluekehitystehtävissä, joko rahoituksen myöntäjänä tai sen hakijana, nämä asiat kuuluvat sinun jokapäiväiseen työhösi.

Sukupuolinäkökulman huomiointi hankevalinnassa ja hankkeiden ohjaamisessa käsiteltiin EAKR- ja ESR-hankkeiden rahoittajaviranomaisille suunnatuissa työkokouksissa maaliskuussa 2011. Tasa-arvon edistäminen on rakennerahastojen toimeenpanoa

ohjaava periaate kestävän kehityksen ohella.

Sukupuolten tasa-arvoa edistetään rakennerahasto-ohjelmissa ns. kaksoisstrategian mukaisesti. On erillisiä tasa-arvohankkeita, joiden päätavoitteena on sukupuolten tasa-arvon edistämi-

nen. Esimerkkinä Manner-Suomen ESR-ohjelmaan kuuluvat valtakunnalliset kehittämissuunnitelmat, TEM:n koordinoima Sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja valtavirtaistaminen (Valtava) ja STM:n Tasa-arvoa työelämään – yhdenvertaisuutta yhteiskuntaan. Kummastakin kehittämissuunnitelmasta rahoitetaan useita tasa-arvohankkeita.

Erillisten tasa-arvohankkeiden lisäksi tasa-arvon edistäminen on kaksoisstrategian mukaisesti sisällytettävä muihin hankkeisiin

JATKUU >>>

SISÄLTÖ:

- 4 Täsmäkoulutusta naisten talousjohtamiseen
- 5 Maalarin pätkät pitkiksi
- 6 Ohjeita tasa-arvonäkökulman huomioimiseksi
- 8 Lapin Letka vie tasa-arvoajattelun käytäntöön
- 9 Rakennerahasto-ohjelmat Itämeri-strategian rahoitusvälineenä
- 11 Komissaari Hahn tapasi aluekehittäjiä
- 11 Suurin osa hanketoimijoista olisi valmis suosittelemaan EU:n rakennerahastojen rahoitusta

Artikkelisarja jatkuu s. 6–8

VAIKUTTAVA
JA LAADUKAS
HANKETYÖ

JATKUU >>>

valtavirtaistamalla sukupuolinäkökulma hankkeiden tavoitteisiin, toimintoihin, tiedottamiseen, arviointiin ja raportointiin.

Tasa-arvohanke vai ei?

Hankehakijat kuvaavat tasa-arvovaihtuksia hakemuksissaan. Viranomaiset arvioivat hakemuksia ja niiden perusteella merkitsevät hankkeita tasa-arvovaihtuksiltaan eri kategorioihin. Puutteelliset valmiudet ja ohjeet sekä hakijoiden että viran-

asettanut tavoitteeksi naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistämisen. Tasa-arvon edistymistä seuraavia seuranta- tai itsearviointijärjestelmiä on vain noin 12 %:lla ESR-ohjelman hankkeista. (Lähde: ESR-ohjelman toimeenpanon arviointiraportti 28.4.2010 Tempo Economics ja Rambol)

Miksi sukupuolinäkökulman huomioimista tarvitaan?

Sukupuolinäkökulman huomioiminen auttaa tunnistamaan koulutus- ja työelämän sukupuolenmukaista

maan hankkeiden toiminnan vastaamaan entistä paremmin erilaisten kohderyhmien erilaisiin tarpeisiin ja elämäntilanteisiin

Huomioimalla sukupuolinäkökulma voidaan parantaa toiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Myös kustannustehokkuus paranee, kun esimerkiksi valitaan organisaatioihin parhaimmat osaajat, sukupuolesta riippumatta.

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen, lyhyemmin VAVI, on tasa-arvon edistämisen strategia, jolla sukupuolinäkökulma ja

omaisten puolella vaikeuttavat tasa-arvovaihtusten huomioimista ja huomaamista. Vaihtoehto ”sukupuolineutraali” tuntuu ehkä helpoilta tekniseltä valinnalta.

ESR-ohjelman toimeenpanon arviointia tehdään mm. hankkeille suunnattujen kyselyjen perusteella. Niissä päästään syvemmälle tasa-arvovaihtuksien selvittämisessä kuin EURA 2007 –järjestelmän puitteissa. Kyselytulosten mukaan tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä tehdään joka toisessa ESR-ohjelman hankkeessa. Toimeenpanon arvioinnin mukaan koko ESR-ohjelman hankkeista noin 16,5 % on

jakautumista sekä muita tasa-arvovajeita, jotka ovat esteitä esimerkiksi alueiden kehittymiselle. Lisäksi saadaan tuotua esiin uusia (alueellisen) kehittämisen kohteita. Esimerkiksi jos alueella on mennyt miesvaltaisen alan tehdas tms. nurin, mutta hoiva-alalla on työvoimapula, on hyvä tarkastella, löytyisikö työttömien miesten joukosta halukkaita koulututtamaan hoiva-alalle.

Sukupuolen mukaan eritelty tilastot ja tutkimus antavat tarkempaa tietoa hankkeiden kohderyhmistä. Lisäksi sukupuolivaikutusten selvittäminen auttaa kohdenta-

tasa-arvon edistäminen sisällytetään kaikkeen toimintaan eli viedään valtavirtaan. Tällöin naisten ja miesten erilaiset tarpeet, elämänalueet, yhteiskunnallinen asema, taidot ja osaaminen otetaan huomioon kaikessa toiminnassa (suunnittelu, päätöksenteko, käytännöt ja arviointi). Valtavirtaistamisen tarkoituksena on murtaa sukupuolineutraalit, jopa sukupuolisoikeat, menettelytavat ja toimintakulttuuri. Vastuu valtavirtaistamisesta on kaikilla hanketoimijoilla ja virkamiehillä.

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista edellyttää tasa-arvolain

4 § sekä hallitusohjelma ja hallituksen tasa-arvo-ohjelma (2008–2011).

Rakennerahastohankkeiden rahoittajia ja toimijoita velvoittavat valtavirtaistamiseen myös rakennerahasto-ohjelmien asiakirjat, EU:n perustamissopimus ja sen jälkeen säädetty EU-lainsäädäntö. Sukupuolten tasa-arvon edistämiseen velvoittavat myös CEDAW-sopimus (1979) ja YK:n Pekingin toimintaohjelma (1995).

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen menetelmiä ovat esimerkiksi tasa-arvosuunnittelu ja sukupuolivaikutusten arviointi (SUVA). Tasa-arvosuunnitteluun kuuluu henkilöstöpoliittinen suunnitelma, miten miesten ja naisten tasa-arvoa edistetään henkilöstöpolitiikassa. Tasa-arvosuunnitteluun kuuluu lisäksi tasa-arvon edistäminen viranomais- tai hankkeiden varsinaisessa toiminnassa, päätöksenteossa ja palveluissa (esimerkiksi työ- ja elinkeinopalvelut sekä kunnan palvelut).

Sukupuolivaikutusten arvioinnissa selvitetään ja arvioidaan tavoitteiden, toiminnan ja päätösten välittömiä ja välillisiä vaikutuksia naisten ja miesten kannalta sekä sukupuolten tasa-arvon kannalta. Arviointia tehdään suunnittelu-, toteutus- ja arviointivaiheissa. Suvausta tarvitaan, kun toiminta tai toimenpide kohdistuu ihmisten elämään tai alueille, joilla miesten ja naisten välillä on eroja.

Valtava – tasa-arvon edistämistä ja valtavirtaistamista käytännössä

Työ- ja elinkeinoministeriön koordinoima ja Euroopan sosiaalirahaston osarahoittama Sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja valtavirtaistaminen (Valtava) -kehittämisohjelman (2008–2013) yhtenä tavoitteena on lisätä projektitoteuttajien ja rahoittajaviranomaisien tasa-arvoasiantuntemusta.

– Valtava järjestää Manner-Suomen ESR-projektien projektitoimijoille ja rahoittajaviranomaisille räätälöityä koulutusta ja konsul-

tointia sukupuolinäkökulman huomioimiseksi, kertoo Valtavan projektipäällikkö Hillevi Lönn.

– Valtava on kilpailuttanut tähän tarkoitukseen koulutus- ja konsultointihankkeen, jota toteuttavat **KoulutusAvain Oy:n** ja **WoM Oy:n** asiantuntevat konsultit.

– Näin laajamittaisella ja spesifillä koulutuksella ja konsultoinnilla varmistetaan projektitoimijoiden tasa-arvo-osaaminen ja projektien vaikuttavuus, toteaa Lönn.

Valtava-kehittämisohjelma julkaisee vuoden 2011 lopussa koulutuspaketin sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisesta työ- ja elinkeinohallinnon sekä aikuiskoulutuksen käyttöön.

– Tasa-arvokoulutuksen lisäksi Valtava-kehittämisohjelma tukee ohjelman projekteja verkostoitumaan muun muassa järjestämällä yhteisiä työpajoja. Valtava järjestää myös vuosittain valtakunnallisia ja alueellisia seminaareja, joihin kaikki tasa-arvon edistämiseksi kiinnostuneet ovat tervetulleita, kertoo Valtavan hankeasiantuntija Mia Teräsaho.

– Valtava-kehittämisohjelma kokoaa ja jalostaa projektien hyvät käytännöt uusiin ympäristöihin soveltuviksi. Lisäksi on tulossa aiemmin toteutettujen tasa-arvo-hankkeiden hyvien käytäntöjen kooste, jonka toteuttaa WoM Oy.

Valtavassa tuotetaan myös käsikirja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisesta työ- ja elinkeinohallinnon asiakastyöhön sekä tehdään satunnaisesti valittujen rakennerahastopäätösten sukupuolivaikutusten arviointi. Valtava-kehittämisohjelmaa ja ohjelman projekteja arvioidaan **Ramboll Management Consultingin** toimesta.

Valtava-kehittämisohjelman Ajankohtaista Valtavasta -uutiskirjeistä voit lukea, minkälaista toimintaa ohjelmassa ja projekteissa on kehitetty sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja valtavirtaistamiseksi.

Uutiskirjeet löytyvät Valtavan sivuilta www.tem.fi/valtava

Teksti: **HILLEVI LÖNN JA MIA TERÄSAHO** / Kuvat: **ALEKSI MALINEN/TEM:N KUVAPANKKI**

Sukupuolivaikutusten arvioinnin työvaiheet

- 1.** Tiedon hankkiminen eri sukupuolista ja tasa-arvon toteutumisesta suvauksen kohteena olevassa toiminnassa tilastot, selvitykset, tutkimustieto havainnot, käyttäjäkyselyt omat kokemukset ja ajattelu
- 2.** Analyysi
Mitä eroja sukupuolten välillä on tarkasteltavassa toiminnassa?
Mikä merkitys ja vaikutus sukupuolten välisillä eroilla on?
- 3.** Tunnistetaan tasa-arvon kannalta relevantit kohdat, asiat ja kysymykset ko. toiminnassa.
- 4.** Suunnitellaan kehittämistoimenpiteet tasa-arvon toteuttamiseksi tai edistämiseksi tunnistetuilla alueilla, asioissa ja kysymyksissä.

(Lähde: WoM Oy)

Täsmäkoulutusta naisten TALOUSJOHTAMISEEN Riihimäen kaupungissa

Riihimäen kaupungin valtuustosalissa oli 18.11.2010 tyytyväisiä esimiehiä ja -asiantuntijoita, kun Kustannustietoisien johtamisen koulutusohjelman todistuksia jaettiin. Koulutusohjelman sisältöinä olivat talouden ja toiminnan suunnittelun, tilinpäätöksen analysoinnin ja tulkinnan, kustannuslaskennan sekä tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden teemat. Koulutukset sisällöt olivat tarkkaan räätälöityjä osallistujien tarpeiden mukaan. Tavoitteena ei ollut tehdä osallistujista talouden ammattilaisia, vaan antaa työkaluja entistäkin kustannustietoisempaan ja tuloksellisempaan johtamiseen. Koulutuspäivissä käytiinkin vilkasta keskustelua – kuten 18 naisen ja 5 miehen porukalta voi odottaa!

Riihimäen kaupungin työsuojelupäällikkö **Päivi Ojasen** mukaan

koulutusohjelma oli erittäin onnistunut:

- Esimiehet ovat toki substanssinsa asiantuntijoita, mutta talousosaaminen on nykypäivänä yksi esimiehen perustaidoista.
- Paras talouskoulutus, mitä kaupungissamme on järjestetty, kiteytti kaupungin kehittämispäällikkö **Ritva Mustonen**.

Koulutusohjelman alussa tehtiin osaamiskartoitukset talous- ja johtamisosaamisen osa-alueilta, joiden pohjalta koulutuksen sisältöjä ja oppimistehtäviä suunnattiin osallistujille parhaiten soveltuviksi. Osaamiskartoituskeskusteluissa osallistujat analysoivat myös omia kokemuksiaan tasa-arvon toteutumisesta työuransa aikana. Koulutusohjelmassa hyödynnettiin myös verkko-oppimisympäristö Moodlea, jonka avulla

mahdollistettiin parempi työn, opiskelun ja vapaa-ajan yhteensovittaminen.

Koulutusohjelma on osa TuoteNyt-projektia (1.12.2009–31.3.2012), jota koordinoi Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia. TuoteNyt-projektin tavoitteena on lisätä naisten tuotekehittämisen- ja talousosaamista Kanta- ja Päijät-Hämeen kunnissa ja pk-yrityksissä ja sitä kautta parantaa ja monipuolistaa osallistujien uralla etenemisen mahdollisuuksia.

Teksti: **ANNA RANTAPERÖ-LAINE**

TuoteNyt-projekti

anna.rantapero-laine@helsinki.fi

Kuva: **ALEKSI MALINEN/TEM:N**

KUVAPANKKI

Maalarin pätkät pitkiksi

Pintakäsittelyalalla toimivien naisten osuus on kasvanut viime vuosien aikana

Pätkät pitkiksi -työvalmennuspalvelu on poluttanut vuoden 2010 aikana lukuisia pätkätyötaustaisia naisia ja miehiä pysyvämille työurille. Projektin tavoitteena on, että vähintään 60 % asiakkaista löytää työvalmennuspalvelun avulla itselleen sopivan jatkopolun työmarkkinoille. Vuonna 2010 työvalmennuspalvelun asiakkaista on päätynyt pois työttömyydestä 91 %. Työvalmennuspalvelussa on keskeistä sukupuolisensitiivinen ja rinnalla kulkeva ohjausote, jonka toimivuudesta kertoo hienosti alla oleva Kertun tarina.

Kertulla (nimi muutettu) oli pintakäsittelyalan perustutkinto eli maalarin ammattikoulutus ja ikää 45 vuotta. Viimeksi hän oli ollut palkkatöissä reilut kymmenen vuotta sitten. Tämän jälkeen hän oli etsinyt keinoja työllistymiseen kymmeniltä eri kursseilta. Hän oli

hankkinut esimerkiksi atk-sovellusneuvojan ja muurarin pätevyudet. Töitä ei kuitenkaan tahtonut löytyä ja tilanne turhautti. ManSetin paja olisi voinut jäädä yhdeksi muiden kurssien joukossa, mutta pari vuotta kurssin päättymisen jälkeen Kerttu pääsi Pätkät pitkiksi -työvalmennukseen. Turhautumisesta huolimatta Kertun ensisijaisena tavoitteena oli palkkatyö.

Työvalmentajan kanssa soiteltiin useisiin maalausalan yrityksiin ja lopulta erään toimitusjohtajan kanssa sovittiin tapaaminen työmaalle. Työmaalla menttiin käymään yhdessä, ja kun työntekijät ja työmaa oli esitelty sekä käyty asiaankuuluvat neuvottelut, toimari päätti ottaa Kertun harjoitteluun. Työvalmentaja seurasi harjoittelua vierailemalla työmaalla ja kyselemällä kuulumisia puhelimitse. Kerttu oli työmaalla ainoa nainen ja

työvalmentajan tuki oli tärkeää varsinkin työharjoittelun alkuvaiheessa.

Palkkatöihin!

Kerttu vakuutti toimitusjohtajan ja työporukan työpanoksellaan ja harjoittelujakson loppuessa laitettiin nimet työsopimukseen. Kun työvalmennus lopetettiin pari viikkoa myöhemmin, työvalmentaja sai Kertulta tekstarin:

– Kiitoksia sulle! Ei mun voimat ois enää riittänyt työnhakuun. Liikaa takaiskuja, mut nyt on vakipaikka ja homma hanskassa.

Teksti: **ANNA-MAIJA LEHTELÄ**,
Pätkät pitkiksi -projekti
anna-maija.lehtela@takk.fi
www.takk.fi/patkat

Kuva: **ALEKSI MALINEN/TEM:N KUVAPANKKI**

VAIKUTTAVA
JA LAADUKAS
HANKETYÖ

Tasa-arvo hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa

Hillevi Lönnin ja Mia Teräsahon kirjoitus listaa kysymyksiä, joita pohtimalla lisätään tasa-arvonäkökulman huomioimista hankkeiden valmistelussa ja hanketyössä. Artikkelisarja nostaa keskusteluun ohjelma- ja hanketyön tulosten ja hyvien ideoiden välittämisen keinoja ja itse hanketyövälineen parantamiseen liittyviä toimia. Tavoitteena on saada eri tahojen asiantuntijat kertomaan jo toteutetuista ja pitkällä menossa olevista toimenpiteistä em. asioissa. Sarja on tarkoitettu ajatusten herättäjäksi ja arjen työn tukijaksi. Artikkelit ovat konkreettisia ja tiiviitä esityksiä. Toivon, että kiinnostuneet jatkavat keskustelua kirjoittajien kanssa ja hyvät ideat ja toimintatavat leviävät.

Toivon, että kokeneet hankeorganisaatiot jakavat osaamistaan.

Artikkelisarjaan voi ehdottaa omaa tekstiään tai antaa vinkkejä kirjoittajista. Ehdotuksia voi toimittaa sähköpostilla minulle (jaana.valkokallio(at)tem.fi).

Teksti: **JAANA VALKOKALLIO**

Ohjeita tasa-arvonäkökulman huomioimiseksi projektisuunnitelmassa

Osa laadukasta hankehallinnointia on tasa-arvonäkökulman huomioiminen hankesuunnittelussa ja hankehallinnossa. Hanke onnistuu kun se valmistellaan siten, että kohderyhmälle voidaan tarjota parasta mahdollista palvelua. Siinä auttaa hankkeen katsominen asiakkaan, miehen ja naisen, näkökulmasta.

Hankkeen valmisteluvaihe

- Sukupuoli otetaan yhdeksi näkökulmaksi jo suunnitteluvaiheessa, ei vasta myöhemmin ”päälle liimattuna”.
- Jos hanke on merkitty sukupuoli-neutraaliksi, on kysyttävä miksi?
- Sidos- ja kohderyhmiin kuuluvia naisia ja miehiä kannattaa konsultoida hankesuunnitelman tekovaiheessa hankkeen tasa-arvovaihtuksista.
- Avaintoimijat perehdytetään sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseen.
- Ulkopuolista tasa-arvoasiantuntemusta kannattaa hyödyntää hankkeen valmistelussa. Tähän on hyvä varata riittävät resurssit hankkeen budjetista.
- Sukupuolinäkökulma tulee mahdollisuuksien mukaan sisällyttää myös alahankkeisiin, hankeverkostoihin yms.

Tarve, johon hankkeella pyritään vastaamaan ja ongelma, johon haetaan vastausta

- Onko arvioitu tarpeen ja ongelman eroa naisten ja miesten välillä? Jos on eroa naisten ja miesten välillä, minkälaisia vaikutuksia erolla on hankkeen näkökulmasta?
- Onko hankkeen toteuttamiseksi saatavilla sukupuolittain eroteltua taustatietoa (esimerkiksi tilastoja)? Jollei, voiko sitä hankkia jostain? Kuinka merkittävää tieto on hankkeen toteutuksen kannalta?

Hankkeen tavoitteet

- Onko hankkeen tavoitteissa huomioitu sukupuolinäkökulma? Edistetäänkö hankkeessa naisten ja miesten tasa-arvoa?
- Miten tavoitteet näyttävät naisten ja miesten näkökulmasta, onko eroa?
- Onko hankkeen erityiset tasa-arvotavoitteet kirjattu asiakirjoihin?

Hankkeen sidos- ja kohderyhmät

- Millainen on sidos- ja kohderyhmien sukupuolijakauma? Onko mukana molempien sukupuolten riittävä edustus?
- Ovatko naiset ja miehet tasapuolisesti edustettuna mm. johto-, ohjaus- ja työryhmissä sekä lausunnonantajissa?
- Millaisia organisaatioita on mukana, ovatko mies- tai naisvaltaisilta aloilta?

Hankkeen toimenpiteet

- Tarvitaanko hankkeessa eri toimia naisille ja miehille?
- Millä tavoin valituissa toimenpiteissä huomioidaan tasa-arvokysymykset ja jos ei, niin miten ne voitaisiin huomioida? Huomioidaanko sukupuoli esimerkiksi koulutuksen sisällöissä, ohjausmenetelmissä yms.?
- Onko toimenpiteillä erilainen vaikutus naisiin ja miehiin?
- Onko sukupuolinäkökulma otettu huomioon hankkeen tapahtumissa yms.?

Hankkeen etenemisen kokonaisarviointi: mahdolliset muutostarpeet ja ongelmat sekä tarvittavat korjaavat toimenpiteet

- Onko sukupuolinäkökulma mukana hankkeesta tehdyissä arvioinneissa?
- Mitä ongelmia/esteitä on kohdattu sukupuolivaikutusten arvioinnissa ja tasa-arvon edistämiseksi?
- Mitä uusia ratkaisuja ja toimenpiteitä tarvitaan?

Määrälliset ja laadulliset indikaattorit (kuten seurantatiedot ja osallistujapalautteet)

- Onko seurannassa mukana tasa-arvoa seuraavia indikaattoreita?
- Onko seurantatiedot tehty sukupuolittain ja mitä ne kertovat?
- Onko osallistujien kokemuksissa eroa sukupuolen mukaan?

Hankkeen toiminnan itsearvioinnin tulokset

- Onko toiminnoissa tehty sukupuolivaikutusten arviointia? Jos, niin miten?
- Onko projektihenkilöstöä sekä kohde- ja sidosryhmiä koulutettu tasa-arvoasioissa?

Vaikuttavuus ja tuloksellisuus sekä tulosten hyödyntäminen

- Miten vaikutukset kohdistuvat naisiin ja miehiin? Mitkä ovat hankkeen tulosten pitkän aikavälin vaikutukset naisten ja miesten näkökulmasta?

- Ketkä hyötyvät/hyödyntävät tuloksia, onko eroa sukupuolten välillä?

Hyvien käytäntöjen levittäminen

- Onko levittäminen tavoittanut tasapuolisesti molemmat sukupuolet?
- Onko levitetty myös tasa-arvoa edistäviä hyviä käytäntöjä?

Tiedottaminen (tiedotussuunnitelma ja sen toteuttaminen)

- Miten tiedotus on tavoittanut ja huomioinut molemmat sukupuolet?
- Miten sukupuolinäkökulma huomioitu tiedotuksen sisällöissä? (sanallinen ja kuvallinen)

Hankkeen tasa-arvoaikutukset

- Onko hankkeella vaikutusta ihmisten elämään ja arkeen?
- Onko toiminta-alueella merkittäviä eroja naisten ja miesten välillä?
- Mitä hankkeessa on tehty sukupuolinäkökulman valtavirtaistamiseksi?
- Vaikutusten arviointi tasa-arvon kannalta

Muistilista tasa-arvon sisällyttämisestä hanketyöhön

(Lähde: Manner-Suomen ESR-ohjelma-asiakirja 2007–2013)

- Tavoitteet asetetaan ja toimenpiteet suunnitellaan siten, että hanke edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa.

- Kohderyhmän edustajia, sekä naisia että miehiä konsultoidaan hankesuunnitelmaa tehtäessä.
- Hanketta organisoitaessa pidetään huolta siitä, että tarpeellinen asiantuntemus tasa-arvokysymyksissä on käytettävissä, esim. ulkopuolisen asiantuntemuksen käyttö ja projektihenkilöstön koulutus.
- Sukupuolten tasa-arvon edistämisen aiheuttamat mahdolliset lisäkustannukset otetaan huomioon hankkeen talousarviota laadittaessa.
- Sukupuolten tasa-arvon toteutuminen otetaan osaksi hankkeen seuranta- ja itsearviointijärjestelmää (määrälliset ja laadulliset indikaattorit).
- Hankkeen vaikutuksia arvioidaan myös sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Hyviä käytäntöjä levitettäessä myös tasa-arvoa edistävät hyvät käytännöt otetaan levitykseen.

Teksti: **HILLEVI LÖNN JA MIA TERÄSAHO**

Kuvat: **ALEKSI MALINEN/TEM:N KUVAPANKKI**

Kirjoittajat toimivat Sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja valtavirtaistaminen (Valtava) -kehittämishjelmassa. Sitä rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto (ESR) ja ohjelman koordinoijana toimii työ- ja elinkeinoministeriö. Kehittämishjelmän tavoitteena on edistää yleistä tietoutta sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisesta sekä purkaa sukupuolenmukaisista työ- ja koulutusurien kahtiajakoja. Ohjelman tavoitteena on myös tukea ja kehittää ohjelmaan kuuluvien projektitoimijoiden työtä sekä projektirahoittajien asiantuntemusta. Lisäksi ohjelmassa tuetaan naisryrittäjyyttä ja naisten yrittäjyyspotentiaalia.

(Lähteet: WoM Oy, KoulutusAvain Oy, STM ja TEM)

Raksanaisia ja hoituri miehiä Lapin Letka vie tasa-arvoajattelun käytäntöön

Suomessa tehdään edelleen naisten ja miesten töitä. Tekniikan alalla naisia on noin viidennes koko työvoimasta. Vastaavasti miesten osuus sosiaali- ja terveysalalla on vain kymmenes. Lapin Letka -hankkeen keskeinen tavoite on lisätä sukupuolirajat ylittäviä ammatinvalintoja.

Lapin Letka edistää tasa-arvoa koulutuksilla, konsultoinneilla, tiedottamisella, markkinoinnilla ja erilaisilla selvityksillä ja tutkimuksilla. Mukana on oppilaitoksia, kuntia ja muita organisaatioita. Laaja verkosto auttaa tiedon viemisessä eteenpäin ja siinä, että tasa-arvon toteutumisessa sanoista tulee tekoja.

Sanomattakin selvä?

– Hankkeessa järjestetyt infotilaisuudet ja koulutukset ovat tavoitaneet yli 2 000 henkeä. On erittäin myönteisiä, että kunnat ovat innolla mukana. Työllisyyskysymyksissä haastava tavoite tsaada tasa-arvo osaksi toimintaa. Usein on vielä niin, että tasa-arvo tiedostetaan tärkeäksi asiaksi, joka elää omassa lokerossaan, josta se sitten otetaan tarpeen vaatiessa tarkasteluun, pohtii projektipäällikkö **Tatja Karvonen**.

Tiedottaminen ja koulutus ovat projektissa tärkeässä asemassa – kun tasa-arvosta puhutaan ja kerrotaan, ne juurtuvat osaksi arki ajattelua.

Lapin Letkassa myös tehdään ja toteutetaan. Tällä hetkellä menossa on yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa toteutettavat koulutukset, joissa perinteiset työroolit tuuletuvat.

– Naisille suunnattu rakennusalan perustutkintokoulutus on kiinnostanut – kaikki opiskelupaikat

Shutterstock

täyttyivät. Sama koskee miehille suunnattuja kolmea eri hoito- ja hoiva-alan koulutusta.

Tulevaisuudessa puhutaan toivottavasti raksamiesten ja -naisten sijaan raksa-ammattilaisista.

– Haluamme putsata lappilaisien pinttyneitä ajatusmalleja miesten ja naisten rooleista. Toiminnassamme tärkeää on sekin, että tasa-arvo ei ole pelkästään naisten asia, vaan koskee yhtä lailla miehiä.

Miten menee naisjohtajalla?

Hankkeessa autetaan eri toimijoita tasa-arvotyön alkuun niin, että he

pystyvät jatkamaan työtä itsenäisesti omista lähtökohdistaan.

Lapin Letkassa on kerätty arvokasta tutkimustietoa lappilaisien oppilaitosten ja kuntien tasa-arvosuunnitelmista sekä luottamuselinten puheenjohtajuuskien jakautumisesta miehille tai naisille. Tällä hetkellä tarkastelun kohteena on kuntien naisjohtajuus.

Lapin ammattiopiston ja kahdeksan toimijan yhdessä toteuttama Lapin Letka on osa työ- ja elinkeinoministeriön valtakunnallista Sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja valtavirtaistamisen Valtava -kehittämishjelmaa.

”Tasa-arvo ei ole pelkästään naisten asia, vaan koskee yhtä lailla miehiä.”

Lapin Letka

Ohjelma ja toimintalinja: Valtakunnallinen osio, ESR, Toimintalinja 2
Projektikoodi ja toteutusaika: S10245, 1.3.2008–31.12.2010

Kokonaiskustannukset: 3 919 988 €

Toteuttaja: Rovaniemen koulutuskuntayhtymä

Hallinnointi: Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Lisätietoja: projektipäällikkö tatja.karvonen(at)lao.fi www.lapinletka.fi

Rakennerahasto-ohjelmat Itämeri-strategian RAHOITUSVÄLINEENÄ

EU:n Itämeren alueen strategia hyväksyttiin Eurooppa-neuvoston kokouksessa 29.-30.10.2009 ensimmäisenä ns. makroalustrategiana. Se ei itsessään tuo Itämeren alueelle uutta rahoitusta, vaan sen käytännön toteuttaminen tapahtuu olemassa olevia rahoitusvälineitä hyödyntäen. Strategian toteutusta pohdittiin yhdessä komission, painopistealuekoordinaattoreiden ja alueen jäsenvaltioiden kesken viimeksi Gdanskissa, Puolassa 16.-17. helmikuuta järjestetyssä työkokouksessa, johon osallistui yli 160 henkeä

Alueiden välisen yhteistyön ohjelmat, kuten Interreg IVB, ovat kansainvälisyytensä vuoksi luontevimpia rahoituslähteitä Itämeri-strategian toteuttamisessa. Koska nämä ohjelmat ovat edistyneet hyvin ja valtaosa rahoituksesta on jo sidottu, joudutaan ohjelmakauden loppuvuosina Itämeri-strategiaa tukeville hankkeille löytämään uusia rahoituskanavia. Katseet kohdistuvat erityisesti kansallisiin rakennerahasto-ohjelmiin, jotka nousevat jatkossa volyyminsa ansiosta yhä keskeisempään rooliin, vaikka niiden soveltuvuus makroalustrategioiden rahoittamiseen on alueiden välisen yhteistyön ohjelmaa huonompi.

Eryteisesti EAKR-toimenpideohjelmat perustuvat pääosin alueiden omiin lähtökohtiin ja paikallisiin tarpeisiin, jolloin hankkeiden kytkentä Itämeri-strategiaan jää helposti keinotekoiseksi. Tätä korostaa myös se, että ohjelmien sisällöt ja painopisteet on suunniteltu jo muutama vuosi ennen Itämeri-strategian julkistamista. Lisäksi tulee muistaa, että ns. Lissabonin tavoitteiden saavuttamiseen valjastetut kilpailukyky- ja työllisyys-tavoitetta toteuttavat vanhojen jäsenmaiden EAKR-ohjelmat eivät mahdollista laajaa hanketoimintaa esim. ympäristönsuojelun tai liikenneyhteyksien osalta.

Nämä asiat nousivat esiin myös Gdanskissa käydyissä keskusteluissa. Itämeri-strategian todettiin kaipaavan edelleen parempaa kommunikointia eri osapuolten

kesken sekä poliittista sitoutumista ja johtajuutta. Komissio ei kuitenkaan ole halukas tätä johtajuutta ottamaan, vaan näkee roolinsa enemmän tukijana ja asioiden käynnistäjänä, kun itse strategian omistajuuden pitäisi nyt siirtyä Itämeren alueen jäsenmaille. Monissa puheenvuoroissa tämän nähtiin kuitenkin johtavan strategian tavoitteiden hämärtymiseen ja toteutustapojen laajaan kirjoon jäsenmaiden kesken.

Itämeri-strategian toteutumista seurataan

Komissio toivoo kansallisten rakennerahasto-ohjelmien sitoutuvan Itämeri-strategian toteutukseen. Suomessa ohjelmien seurantakomiteat ovat käsitelleet Itämeri-strategiaa useaan otteeseen. Seurantajärjestelmiin (EURA 2007 ja Tukizoo) lisättiin viime vuoden lopulla kohta, johon hankepäätöstä tekevä viranomaisen tulee merkitä tukeeko ao. hanke jotain Itämeri-strategian painopisteistä. Komission määrittelemien kriteerien mukaan tällaisilta hankkeilta edellytetään useimmissa tapauksissa kansainvälistä ulottuvuutta, mikä vähentää järjestelmään kirjattavien hankkeiden määrää verrattuna aikaisempaan EURA 2007:ssä olleeseen seurantaan, mutta tuo toisaalta paremmin esiin hyviä ja strategian tavoitteita laajemmin tukevia hankkeita.

Komissio pyysi Itämeren alueen jäsenmaita raportoimaan maaliskuun puoliväliin mennessä strategian toteuttamisesta eri ohjelmissa

vuonna 2010. Nopea aikataulu liittyy 1.7. alkavaan Puolan puheenjohtajuuskauteen EU:ssa, jonka yhtenä keskeisenä teemana tulee olemaan juuri Itämeri-strategia. Suomen kansallisten rakennerahasto-ohjelmien osalta voitiin nyt kattavasti raportoida painopisteittäin strategiaa tukeviksi arvioitujen hankkeiden lukumäärät ja niihin sidottu rahoitus.

Alueilla toimivien välittävien viranomaisten tekemien arvioiden mukaan EAKR-ohjelmissa vuoden 2010 loppuun mennessä käynnistyneistä lähes 6 000 hankkeesta 318 (n. 5 %) on Itämeri-strategiaa tukevia, ESR-ohjelman runsaasta 1 500 hankkeesta vastaavasti 93 (n. 6 %). Julkista rahoitusta strategiaa tukeviin hankkeisiin on EAKR-ohjelmissa kohdistunut n. 144 milj. euroa (13 % kaikesta sidotusta rahoituksesta) ja ESR-ohjelmassa vastaavasti 59 milj. euroa (8 %). Kokoonsa nähden Etelä-Suomen EAKR-toimenpideohjelma on ollut Itämeri-strategian toteuttamisessa aktiivisin, strategiaa tukevien hankkeiden osuus on lähes 10 % ja julkisen rahoituksen 23 %.

Innovaatiomahdollisuuksia ja yrittäjyyden tukemista

Tarkasteltaessa neljää EAKR-toimenpideohjelmaa tärkeimmäksi painopistealueeksi nousee alueen tutkimus- ja innovaatiomahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen, jota tukeviin 79 EAKR-hank-

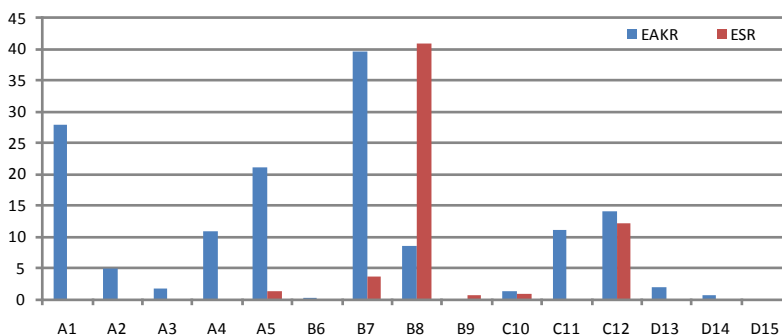
JATKUU >>>

keeseen on suunnattu julkista rahoitusta yhteensä lähes 40 miljoonaa euroa (kuva). Voidaan myös havaita, että eri ohjelmissa korostuvat eri painopistealueet. Osittain tätä saattaa selittää viranomaiskohtainen vaihtelu hankkeiden subjektiivisessa arvioinnissa Itämeri-strategian suhteen, mutta myös erot ohjelmien strategioissa ja painotuksissa.

ESR-ohjelmassa selvästi tärkeimmäksi painopistealueeksi nousee eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan Small Business Act -aloitteen toteuttaminen eli yrittäjyyden edistäminen, pk-yritysten vahvistaminen ja henkilöresurssien käytön tehostaminen, jonka osuus Itämeri-strategiaa tukevista hankkeista on 58 % ja strategiaan kohdistuneesta julkisesta rahoituksesta peräti 69 %. Itämeren alueen vetovoimaisuutta erityisesti koulutuksen ja nuorison, matkailun, kulttuurin ja terveydenhuollon aloilla vahvistavaan painopistealueeseen on kohdistunut yli 12 milj. euroa julkista rahoitusta kummas-takin rahastosta.

Myös kilpailukyky ja työllisyys – tavoitetta tukevat rakennerahasto-ohjelmat näyttäisivät em. lukujen valossa soveltuvan kohtuullisen hyvin Itämeri-strategian eri painopisteitä tukevan toiminnan rahoittamiseen. Viranomaisten tietoisuus strategiasta on parantunut ja strategian tavoitteet voidaan jatkossa entistä enemmän huomioida hankevalinnoissa ja hankkeiden sisältöjä suunniteltaessa aina, kun se ohjelman ja alueen oman strategian näkökulmasta on mahdollista. Nyt kerättävällä tiedolla ja kokemuksilla on merkitystä myös suunniteltaessa tulevaa ohjelmakautta ja makroalustrategioiden asemaa suhteessa tuleviin rakennerahasto-ohjelmiin.

Teksti: **HARRI AHLGREN**

Itämeri-strategiaa tukevat hankkeet EAKR- ja ESR-toimenpideohjelmissa 31.12.2010 painopistealueittain (julkisen rahoitus yhteensä, miljoonaa euroa)

Strategian liitteenä olevassa toimintasuunnitelmassa on neljä toisiinsa liittyvää aihealuetta, pilaria, joiden alla on yhteensä 15 painopistealuetta:

Aihealue A: Itämerestä ympäristöä säästävä alue

1. Mereen päästettävien ravinteiden määrän vähentäminen hyväksyttävissä olevalle tasolle
2. Luontoalueiden ja luonnon monimuotoisuuden suojeleminen, myös kalatalouden alalla
3. Vaarallisten aineiden käytön vähentäminen ja niiden vaikutusten lieventäminen
4. Itämerestä puhtaan merenkulun mallialue
5. Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen

Aihealue B: Itämerestä vaurauden alue

6. Sisämarkkinoiden esteiden poistaminen Itämeren alueelta ja yhteistyön parantaminen tulli- ja veroasioissa
7. Alueen tutkimus- ja innovointimahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen
8. Eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevan Small Business Act -aloitteen toteuttaminen: yrittäjyyden edistäminen, pk-yritysten vahvistaminen ja henkilöresurssien käytön tehostaminen
9. Kestävän maa-, metsä- ja kalatalouden vahvistaminen

Aihealue C: Itämerestä vetovoimainen hyvien yhteyksien alue

10. Energiamarkkinoille pääsyn parantaminen ja niiden tehokkuuden ja turvallisuuden lisääminen
11. Sisäisten ja ulkoisten liikenneyhteyksien parantaminen
12. Itämeren alueen vetovoimaisuuden säilyttäminen ja vahvistaminen erityisesti koulutuksen ja nuorison, matkailun, kulttuurin ja terveydenhuollon aloilla

Aihealue D: Itämerestä turvallinen alue

13. Itämerestä meriturvallisuuden johtava alue
14. Suojautumisen vahvistaminen suurten hätätilanteiden varalta maalla ja merellä
15. Rajat ylittävän rikollisuuden ja siitä aiheutuvien haittojen vähentäminen

Komissaari **Hahn** tapasi aluekehittäjiä

Komissaari Johannes Hahn tapasi myös joulupukkin.

Komissaari Johannes Hahn vieraili Suomessa 25.–27.2. ministeri Mauri Pekkarisen kutsumana. Vierailunsa aikana Hahn keskusteli EU:n alue- ja rakennepolitiikan uudistamisesta vuoden 2013 jälkeen.

Hän tapasi perjantaina ministeri **Mauri Pekkarisen** lisäksi pääministeri **Mari Kiviniemen**, valtiovarainministeri **Jyrki Kataisen**, Eurooppa-ministeri **Astrid Thorsin** ja Suomen kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajat sekä ministeriöiden, aluehallinnon, järjestöjen ja yliopistojen edustajia sidosryhmätaamisissa.

Suomen tärkein viesti hänelle oli pohjoisten harvaan asuttujen alueiden rahoituksen turvaaminen tulevassa uudistuksessa. Hahnin

mukaan komissio esittää tuen säilyttämistä, ja tuki voi jatkua, mikäli koheesiopolitiikan budjetti pysyy nykyisellä tasolla.

Viikonloppuna komissaari Hahn tutustui yhdessä ministeri Pekkarisen kanssa Lapin elinkeinoelämään ja alueella tehtyyn kehittämistyöhön. Hän tapasi alue- ja paikallisviranomaisia sekä tieteen asiantuntijoita. Hän sai tietoa ongelmista ja kehittämis-mahdollisuuksista sekä EU:n rahoituksen tuloksista ja tärkeydestä pohjoisilla, harvaan asutuilla alueilla.

Suomen viestit

Komissaarille kerrottiin vierailun aikana käydyissä keskusteluissa Suomen tavoitteista tulevalle rahoituskaudelle:

- Koheesiopolitiikkaa tulee jatkaa koko EU:n alueella keskittyen heikoimmin kehittyneisiin alueisiin sekä sellaisiin alueisiin, jotka kärsivät pysyvistä haitoista.

- Tällaisia alueita ovat itäiset ja pohjoiset harvaan asutut alueet, jotka kärsivät pysyvistä haitoista kuten syrjäisyys, pitkät etäisyydet ja kylmä ilmasto sekä työttömyys ja epäedullinen rakennekehitys.

- Nämä alueet ovat saaneet aikaisemmissa ratkaisuissa epäsuotuisuuteen liittyvän aseman politiikassa ja tämän tulisi jatkua myös uudistuksen jälkeen. Syrjäisyyteen ja harvaan asutukseen liittyvät erityispiirteet on mainittu Suomen liittymissopimuksessa.

- Tulevan koheesiopolitiikan tulee keskittyä sellaisiin teemoihin, jotka parhaiten tukevat kilpailukyvyn ja työllisyyden kehittymistä Eurooppa 2020 -strategian mukaisesti.

- Poliitiikan tulee olla tuloksiin tähtäävää ja tehokasta. Alueellisen kilpailukyvyn kehittämisen tulee pohjautua tietopohjaiseen yrittäjyyteen ja käyttäjälähtöiseen innovaatiotoimintaan.

JATKUU >>>

- ENPI CBC -ulkorajayhteistyötä tulee kehittää Interregistä saatujen kokemusten pohjalta.

Sidosryhmätapaamisissa suomalaisilla alueviranomaisilla, järjestöillä ja yliopistoilla oli mahdollisuus kertoa komissaarille näkemyksiään siitä, miten alue- ja rakennepoliittikka tulisi uudella kaudella kehittää ja mihin varoja tulisi kohdistaa tulevaisuudessa. Puheenvuoroissa nostettiin esiin byrokratian yksinkertaistaminen, pohjoiset harvaan asutut alueet, liikenneinfran tärkeys ja tarve saada näkyviä tuloksia.

Vierailu Lapissa

Komissaarille esiteltiin Lapin vierailulla millaisia tuloksia alue- ja rakennepoliittikan avulla on saatu aikaan pohjoisilla harvaan asutuilla alueilla. Hänelle esiteltiin muun muassa Lapin kaivostoimintaa, matkailua ja rajat ylittävää yhteistyötä. Rakennemuutoksen aiheuttamat haasteet, kylmä ilmasto ja pitkät etäisyydet sekä näiden tekijöiden tuomat lisähaasteet aluekehittämiselle tulivat esiin Lapin keskusteluissa. Komissaarille kerrottiin, miten lisärahoitus on edesauttanut Pohjois- ja Itä-Suomen elinkeinoelämää, innovaatio-toimintaa ja alueiden hyvinvointia. Samalla keskusteltiin siitä, miten jatkossa alueiden tarpeet voitaisiin parhaiten huomioida ja potentiaali hyödyntää.

Hahn totesi puheessaan, että pohjoiset, syrjäiset ja kylmät alueet eivät ehkä ole paras paikka asua, mutta täällä pyritään ottamaan olosuhteista irti paras mahdollinen. Hän itse oli sitä mieltä, että ihmisillä täytyy olla vapaus valita asuinpaikkansa. Miksi haluamme ihmisten asuvan tällaisissa paikoissa? Miksi kannattaa investoida tänne? Vastatkaa kysymykseen ”lopullisesti”, ettei tarvitse käydä samaa keskustelua jokaisen rahoituskehityksen yhteydessä. Kaivokset, luontomatkailu ja muut myönteiset kehitysnäkymät – niillä voi olla merkitystä tulevaisuudessa.

Teksti ja kuva: **KIELO KARIOJA**

Suurin osa hanketoimijoista olisi valmis suosittelemaan EU:n rakennerahastojen rahoitusta

Rakennerahastohankkeiden yhteyshenkilöt tuntevat varsin hyvin rakennerahastoja, myös rahoitukseen liittyviä mahdollisuuksia. Hanketoimijoiden suhtautuminen rakennerahastoihin on kohtalainen.

Viestinnän tueksi kaivataan käyttökelpoisempaa tietoa vaikuttavuudesta. Vaikuttavuustiedon luomista tulee kehittää. Mediaviestintää varten tulisi olla sekä maakunnallista että valtakunnallista vaikuttavuustietoa. Mediaviestintä on kokonaisuudessaan alue, jota tulee kehittää.

Suomalaisista 45 % tietää, että EU:n tuella kehitetään alueiden työllisyyttä ja kilpailukykyä. Yksityiskohtaisemmat käsitykset

annetaan mm. tiedon luotettavuudesta, rakennerahastot.fi -verkkopalvelusta ja tapahtumista.

Infor Oy arvioi työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta EAKR- ja ESR-toimenpideohjelmien viestinnän onnistumista ohjelma-kaudella 2007–2013. Viestinnän onnistumista arvioitiin selvittämällä käsityksiä rakennerahastoista ja rakennerahastoviestinnästä yleisesti sekä rakennerahastojen keskeisten sidosryhmien näkökul-

”Rakennerahastot koetaan byrokraattisiksi, mutta hyödyllisiksi. Yrityksiä edustaneet henkilöt suhtautuvat monessa asiassa rakennerahastoihin ja rakennerahastoviestintään kriittisemmin kuin kuntaa, oppilaitosta tai järjestöä edustaneet vastaajat.”

siitä mitä EAKR- ja ESR-varoilla tuetaan jäävät hatariksi. Hankkeet ovat hyvin esillä erityisesti paikallisessa mediassa mutta jutuissa ei useinkaan mainita rahoituslähdettä.

Rakennerahastoviestintä saa useilta osa-alueilta hanketoimijoilta hyviä arvosanoja. Kiitosta

masta. Arviointityön tiedonhankinnassa käytettiin muun muassa useita eri kyselyjä, haastatteluja, osallistujapalautteita, mediaseuranta-aineistoa ja verkkosivujen seuranta-aineistoa.

Teksti: **JAANA VALKOKALLIO**

Lue koko raportti

linkki: http://www.rakennerahastot.fi/rakennerahastot/tiedostot/viestinnan_arviointi/Loppuraportti_rakennerahastoviestinnan_arvioinnista_11022011.pdf

Lue yhteenveto

linkki: http://www.rakennerahastot.fi/rakennerahastot/tiedostot/viestinnan_arviointi/Loppuraportin_yhteenveto_EU_rakennerahastojen_viestinnan_arviointi.pdf

ESR-arvioinnin kysely hankkeille käynnissä

ESR-ohjelman arvioitsijat (**Tempo Economics Oy ja Ramboll Oy**) ovat lähettäneet arviointiin liittyvän vuotuisen sähköisen kyselyn kaikille ESR-hankkeille. Sillä kerätään EURA2007 tietoja täydentävää laadullista aineistoa toiminnan vaikuttavuudesta. Kyselyn tulokset analysoidaan arviointiraportissa, joka käsitellään seurantakomitean kokouksessa ja toimitetaan komissiolle. Arvioinnin tuloksia hyödynnetään myös vuosiraportin valmistelussa.

Vaikuttavuuden arvioinnin perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä ohjelman voimavarojen painotusten mahdollisista muutostarpeista loppuohjelmakautena. Lisäksi arvioinnin tuloksia hyödynnetään tulevan ohjelmakauden valmistelussa.

Kyselyllä kerättävän laadullisen tiedon merkitys on suuri ohjelman arvioinnissa. ESR-rahoituksen ehdoissa edellytetään, että ESR-rahoitusta saaneet hankkeet vastaavat arviointia koskeviin kyselyihin. Tavoitteena on saada vastausprosentti mahdollisimman lähelle sataa.

Teksti: **AILA RYYNÄNEN**

Käyttäjälähtöisyyttä pohditaan udi.fi-sivustolla

UDI on lyhenne sanoista User-Driven Innovation - eli suomalaisittain kyse on käyttäjälähtöisistä innovaatioista. Udi-sivustoa ovat olleet luomassa Tekesin, VTT:n, Kuluttajatutkimuskeskuksen sekä työ- ja elinkeinoministeriön asiantuntijat.

Sivusto antaa osviittaa siitä, mitä hyötyjä yhteiskuntaan ja yritystoimintaan käyttäjälähtöisellä innovaatiotoiminnalla voidaan saada aikaan. Caset-osiosta kuvataan muutamia erinomaisia suomalaisia esimerkkejä siitä, miten yhteistyö käyttäjien kanssa on tuottanut miellyttävämpiä ja hyödyllisempiä tuotteita ja palveluja. Aineistot-osio ja Palvelut-osio antavat kattavaa pidempää, kun omat neuvot eivät riitä. Aineistoista löytyy koostetusti syvällisempää tietoa siitä, mitä käyttäjätieto on sekä esimerkkejä menetelmistä, joilla voi selvittää käyttäjien tarpeita, olivat ne sitten tiedostettuja tai tiedostamattomia. Palvelut-osiosta puolestaan löytyy apua, kun haetaan yhteistyökumppaneita tai halutaan päästä mukaan udi-verkostoihin.

Sivustolle tästä: <http://www.udi.fi/>

Työelämän laatuportaali pk-yrityksille

Hyvän työpaikan rakentaminen kannattaa aloittaa tänään!

Hyvä työelämän laatu tarkoittaa yksinkertaisia arkisia asioita, jotka tulevat organisaatioissa jokaista vastaan. Verkkosivusto kokoaa yhteen tietoa ja eri toimijoiden palveluja ja työvälineitä, joiden avulla työpaikan laatua ja tuloksellisuutta voidaan parantaa kehittämällä:

- Osaamista
- Työtä ja sen prosesseja
- Johtamista ja esimiestyötä
- Työhyvinvointia

Sivusto tiivistää napakkaan pakettiin vastauksen Miten hyvä työelämän laatu liittyy työyhteisön menestykseen ja hyvään taloudelliseen tulokseen? Työelämän laadun kehittäminen parantaa organisaation tuottavuutta, se parantaa työllisyyttä sekä kehitys on ylipäättään myönteinen asia koko henkilöstön hyvinvoinnille. Sivusto on toteutettu osana työelämän laadun kehittämistyötä ja sivujen ylläpidon hoitaa työ- ja elinkeinoministeriön työelämän laatu-ryhmä.

Sivustolle tästä: <http://www.tem.fi/index.phtml?s=4037>

Seuraava uutiskirje ilmestyy 20.4.2011

Julkaisija: Työ- ja elinkeinoministeriö, alueiden kehittämissyksikkö, rakennerahastopolitiikkaryhmä

Toimitus: Jaana Valkokallio, jaana.valkokallio@tem.fi

Taitto: Viisikko-Communica VCA

